

Uitstroom in de regio ZWconnect

In het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn (TAZ)¹ zijn de urgente uitdagingen op de arbeidsmarkt in Zorg en Welzijn benoemd. Behoud van medewerkers voor de sector is één van de uitdagingen door bijvoorbeeld een lagere uitstroom van medewerkers te bewerkstelligen. Om goed te kunnen sturen hierop is inzicht in de uitstroomtrends van belang. Hoe ziet de regionale uitstroom er uit?

In dit factsheet gaan we in op de regionale uitstroom uit de sector met specifieke aandacht voor de uitstroom uit de sector vanuit de gehandicaptenzorg en de GGZ². In het [rapport Dichtdraaien die kraan!](#) behandelden we alle branches en zowel de totale uitstromende mobiliteit als uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn. Deze actualisatie gaat alleen over de uitstroom uit de sector.

Bevindingen in het kort

- De uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn van werknemers in de regio van ZWconnect is in 2022 met 20% toegenomen ten opzichte van 2021. Deze sterke toename in de sectorbrede uitstroom is in beide arbeidsmarktregio's van ZWconnect³ het geval, maar in de regio Haaglanden Nieuwe Waterweg Noord is de toename in de uitstroom met 23% het grootst.
- De toename van de uitstroom treedt vooral op bij de GGZ en de gehandicaptenzorg en is in de regio's van ZWconnect voor deze branches qua percentage van eenzelfde orde.
- De toenemende uitstroom uit de sector vanuit de GGZ is het sterkst bij werknemers tussen de 25 en 35 jaar en geen gevolg van toegenomen uitstroom van 55-plussers (die is zelfs iets gedaald). De uitstroom bij de GGZ-functies van begeleiders en gedragsdeskundigen is toegenomen met respectievelijk 16% en 15% tussen 2021 en 2022; bij verpleegkundigen is deze gedaald (5%).
- De uitstroom uit de sector vanuit de gehandicaptenzorg neemt vooral toe bij de leeftijdsgroep 45 tot 55 jaar. De toename in de uitstroom bij twee kernfuncties in de gehandicaptenzorg is ook groot: bij gedragsdeskundigen is de uitstroom uit de sector tussen 2021 en 2022 meer dan verdubbeld. Bij de begeleiders en activiteitenbegeleiders is er ook een forse toename in de uitstroom uit de sector (voor beiden meer dan 40%).
- Om de uitdagingen van de TAZ rondom behoud te overwinnen, is blijvende - en wellicht extra - inzet nodig.

Uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn

Definitie uitstroom: werknemers die na één jaar niet meer werkzaam zijn in Zorg en Welzijn als werknemer.

'Aandeel uitstroom': Als de uitstroom bijvoorbeeld 20% bedraagt voor de leeftijdsgroep 25-35 jaar, dan verlaten 20 van de 100 werknemers tussen de 25 en 35 jaar van die leeftijdsgroep binnen een jaar de sector Zorg en Welzijn.

¹ Het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport samen met andere partijen, waaronder ZWconnect, hebben de TAZ opgesteld.

² GGZ: geestelijke gezondheidszorg.

³ De regio ZWconnect bestaat uit twee arbeidsmarktregio's: Haaglanden en Nieuwe Waterweg Noord en de arbeidsmarktregio Rijn Gouwe.

Uitstroom en zzp:

Als iemand uitstroomt als werknemer uit de sector Zorg en Welzijn, kan men nog wel als zzp'er diensten leveren in Zorg en Welzijn. De uitstroom naar zzp'ers wordt wel meegerekend met de uitstroom uit de sector, omdat de uitstroom over werknemers gaat en een zzp'er geen werknemer is en geen dienstbetrekking meer heeft. Zie [factsheet zzp](#) voor meer info.

Uitstroom loopt weer op

In 2022 stromen 18.480 werknemers uit de sector Zorg en Welzijn in de regio ZWconnect, zie figuur 1. Van de in totaal 159.200 werknemers in de sector is het aandeel van de uitstroom 11,6%; dat wil zeggen dat er 11,6 (ongeveer 12) van de 100 mensen de sector Zorg en Welzijn verlaten.

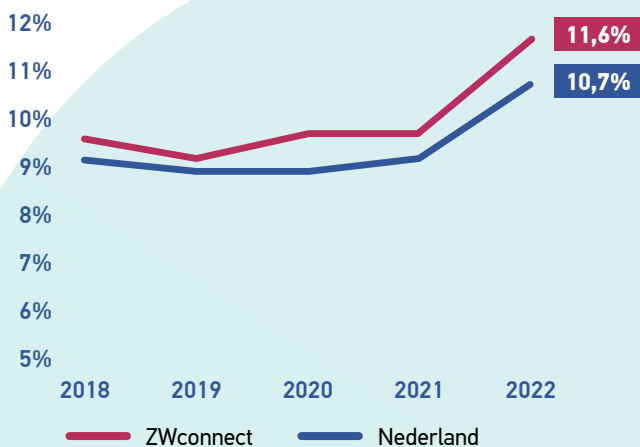
Figuur 1: uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn in 2022, regio ZWconnect.

Regio ZWconnect	Aantal/% in 2022
Uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn	18.480
Werknemers in Zorg en Welzijn	159.200
Aandeel uitstroom	11,60 %

Bron: CBS/AZW Statline, bewerkt door ZWconnect

De uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn is in 2022 hoog; deze is na een periode van relatieve stabiliteit tussen 2018 en 2020 in de regio vanaf 2021 aanzienlijk toegenomen, zie figuur 2.

Figuur 2: Trend aandeel uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn ten opzichte van het aantal werkenden

Bron: CBS/AZW Statline, bewerkt door ZWconnect

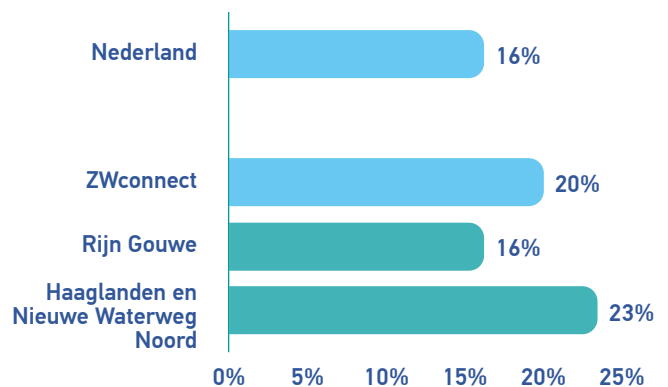
Het gaat hier om alle leeftijdsgroepen, dus inclusief jonge werknemers onder de 25 jaar. Ook betreft het alle functies, zowel in het primaire proces als in ondersteunende/staf functies.

* Het aandeel is de verhouding tussen het aantal uitgestroomde personen en het aantal werkzame personen.

De trend in de regionale uitstroom uit de sector komt overeen met die van Nederland. Ook beide arbeidsmarktregio's van ZWconnect - de regio Haaglanden en Nieuwe Waterweg Noord en de regio Rijn Gouwe - volgen deze meerjarige trend (niet weergegeven in figuur 2).

Kijken we alleen naar de laatste twee jaar dan wordt nog duidelijker hoe sterk de uitstroom in deze periode is toegenomen, maar ook dat er verschillen zijn. Om de toename inzichtelijk te maken is deze uitgedrukt in de procentuele verandering⁴ in 2022 ten opzichte van 2021. Zie hiervoor figuur 3.

Figuur 3: Procentuele verandering van de uitstroom in 2022 ten opzichte van 2021.

Bron: CBS/AZW Statline, bewerkt door ZWconnect

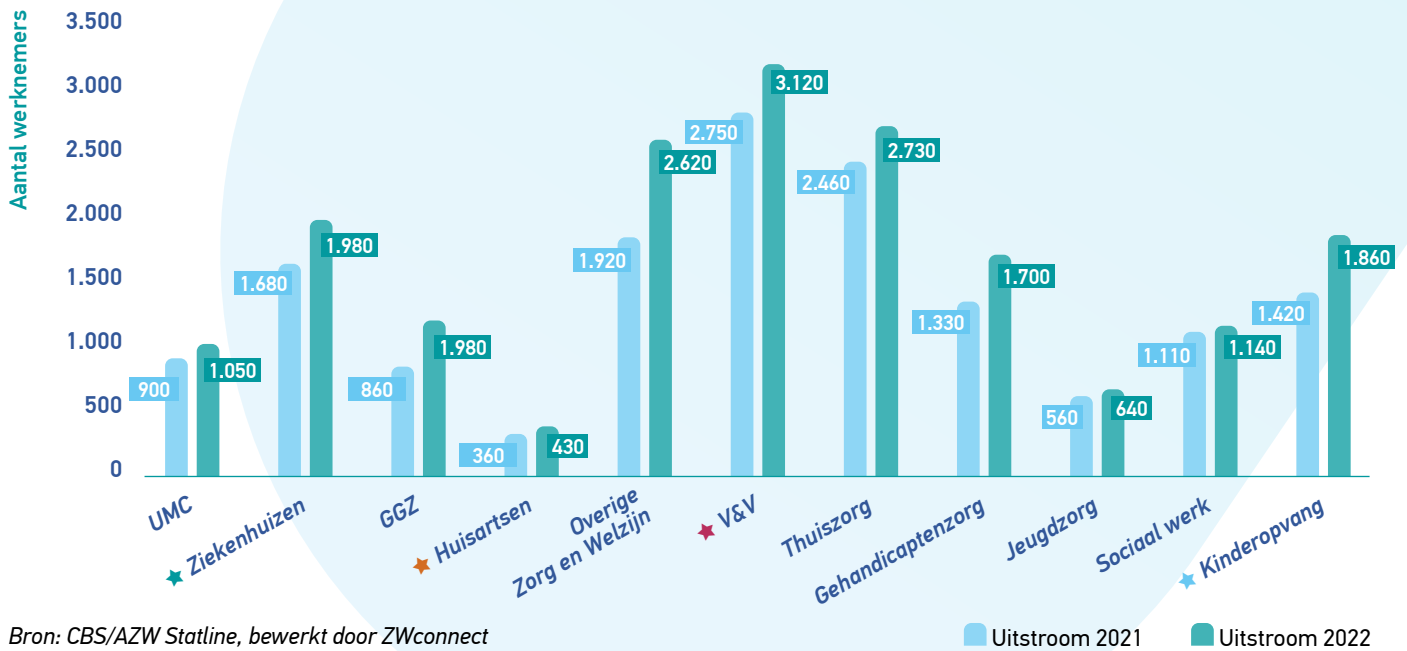
De procentuele toename in de uitstroom uit de sector in de regio van ZWconnect tussen 2021 en 2022 is hoog met 20% en deze is ook sterker dan gemiddeld in Nederland, waar deze met 16% stijgt; deze hoge regionale toename in de uitstroom is vooral het geval in de arbeidsmarktregio Haaglanden en Nieuwe Waterweg Noord; daar neemt de uitstroom tussen 2021 en 2022 zelfs met 23% toe.

Uitstroom per branche

Naast verschillen in uitstroom per regio zijn er ook verschillen per branche. De omvang van de uitstroom, het aantal werknemers dat vertrok uit de sector, verschilt per branche. Zie hiervoor figuur 4.

⁴ Daarbij is de procentuele verandering berekend op basis van aantallen uitgestroomde werknemers in 2021 en 2022. Procentuele verandering op de aandelen, die zelf ook als percentage zijn weergegeven, zou mogelijk verwarrend werken. Door vrijwel gelijkblijvende aantal werknemers in die periode wijzen de uitkomsten dezelfde richting op.

Figuur 4: Aantal werknemers dat uitstroomt uit de sector Zorg en Welzijn per branche, regio ZWconnect

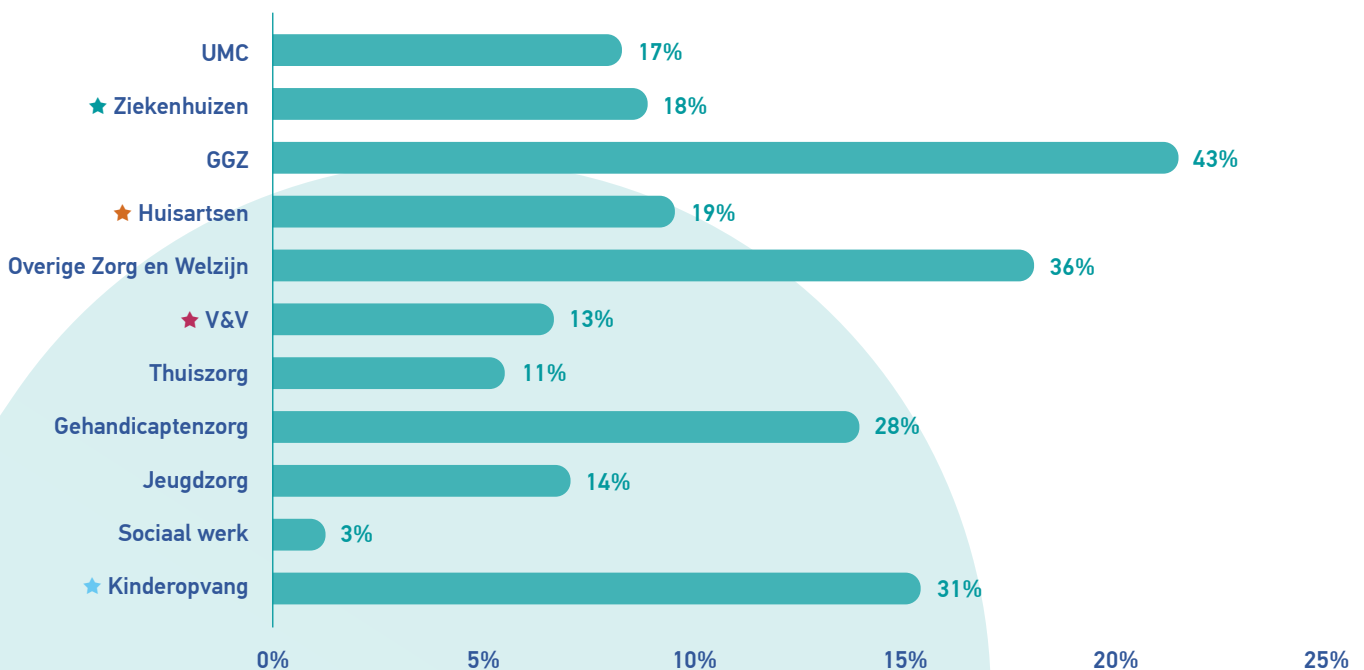

Bron: CBS/AZW Statline, bewerkt door ZWconnect

In absolute aantallen is de uitstroom het grootst vanuit de branche van verpleging en verzorging met 3.120 personen die in 2022 Zorg en Welzijn verlaten; in 2021 zijn dat 2.750 uitstromers. De uitstroom is ook omvangrijk bij de thuiszorg waar 2.730 werknemers in 2022 uit Zorg en Welzijn vertrekken; in 2021 zijn dat 2.460 uitstromende werknemers. Uiteraard hangt de omvang van de uitstroom ook samen met de grootte van de branches. De branches zijn overigens in de periode tussen 2021 en 2022 in totale omvang qua werknemersaantal vrijwel gelijk gebleven.

Naast de omvang van de uitstroom kan ook gekeken worden naar de mate van verandering in de uitstroom tussen 2021 en 2022. Uit figuur 3 is al duidelijk geworden dat voor de sector als geheel de regionale uitstroom vooral na 2021 sterk toeneemt (met 20%). In figuur 5 is de procentuele verandering van de uitstroom uit de sector in de regio tussen 2021 en 2022 voor de afzonderlijk branches van Zorg en Welzijn weergegeven.

Figuur 5: Verandering van uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn per branche, regio ZWconnect

Bron: CBS/AZW Statline, bewerkt door ZWconnect

★ Ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg; ★ Huisartsen en gezondheidscentra;
★ Verpleging en Verzorging; ★ Kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)

De branche van verpleging en verzorging, die qua omvang een grote uitstroom heeft in 2022 (figuur 5), blijkt qua mate van verandering in de uitstroom tussen 2021 en 2022 met 13% toename eerder een middenmoter; idem voor de thuiszorg met 11% en de ziekenhuizen met 17% tot 18% toename.

De grootste procentuele toename in de uitstroom tussen 2021 en 2022 treedt met name op bij de GGZ, de 'branche overige Zorg en Welzijn', de gehandicaptenzorg en de kinderopvang. We gaan hier verder in op twee van de grootste stijgers van de uitstroom in het Zorg en Welzijnsdomein, namelijk de GGZ en de gehandicaptenzorg. De categorie 'overige Zorg en Welzijn' is te divers om deze toename van uitstroom verder te kunnen analyseren. De eerder geconstateerde hogere uitstroom in de arbeidsmarktregio Haaglanden en Nieuwe Waterweg Noord ten opzichte van de uitstroom in de regio Rijn Gouwe heeft onder andere – maar niet alleen⁵ - te maken met een fors hogere uitstroom in de categorie 'overige Zorg en Welzijn' en kinderopvang.

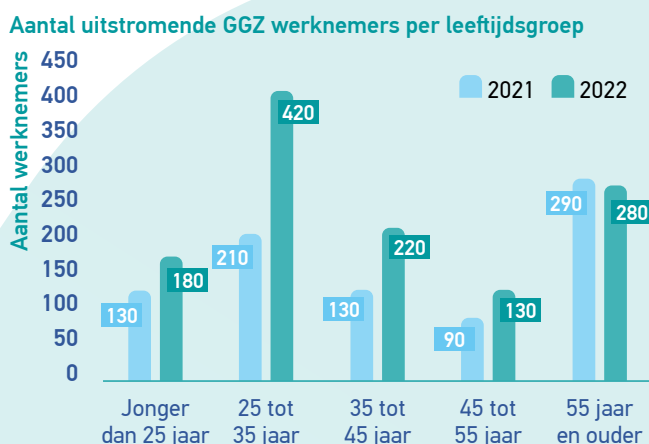
GGZ

In de regionale GGZ is de uitstroom tussen 2021 en 2022 met 43% sterk toegenomen van 860 uitstromende werknemers in 2021 naar 1.230 werknemers die in 2022 de sector verlaten. Het aantal werknemers in de regionale GGZ is in die periode vrijwel gelijk gebleven.

Verandering van uitstroom naar leeftijdscategorie

In 2022 stromen er in totaal 1.230 werknemers vanuit de GGZ de sector uit. De omvang van de uitstroom verschilt per leeftijdscategorie; ook de mate van verandering varieert. In figuur 6 is het aantal werknemers (omvang) dat uit de sector Zorg en Welzijn vertrekt in 2022 weergegeven.

Figuur 6: Uitstroom van werknemers per leeftijdscategorie⁶ uit de sector vanuit de GGZ, regio ZWconnect

Bron: CBS/AZW Statline, bewerkt door ZWconnect

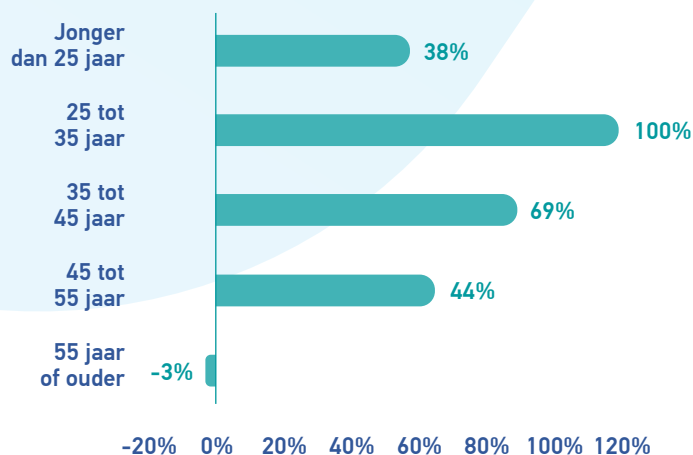
⁵ Ook bij bijvoorbeeld de jeugdzorg is de uitstroom in Haaglanden en Nieuwe Waterweg Noord fors hoger dan in Rijn Gouwe. Door de kleinere omvang van deze branche en daarmee ook kleinere aantallen vertrekkende medewerkers zijn cijfers op arbeidsmarktregio niveau voor deze branche gevoelig voor uitschieters en daarmee ook minder makkelijk te duiden.

⁶ Uitstromende medewerkers onder de 25 jaar combineren een (bij-)baan regelmatig met een studie. Deze studie kan wel of niet zorggerelateerd zijn. Uitstroom heeft daarbij een ander karakter. Als het diploma gehaald is, wordt bijvoorbeeld gestopt met de bijbaan.

De omvang van de uitstroom is bij de groep 25 tot 35 jaar met een uitstroom van 420 werknemers in 2022 het grootst; in 2021 zijn er 210 werknemers tussen de 25 en 35 jaar die vertrekken uit de sector. Bij de groep werknemers van 55 jaar en ouder vertrekken er 280 werknemers uit de sector in 2022; in 2021 zijn dat er iets meer met 290 vertrekkers.

De mate van verandering van de uitstroom in de periode van 2021 en 2022 is in onderstaande figuur 7 weergegeven.

Figuur 7: Verandering van uitstroom uit de sector Zorg en Welzijn vanuit de GGZ, regio ZWconnect

De procentuele toename in de uitstroom uit de sector vanuit de GGZ tussen 2021 en 2022 is vooral te zien bij werknemers tussen 25 en 35 jaar (een verdubbeling van 210 naar 420 uitgestroomde personen, een toename van 100%); er is ook een forse toename in de uitstroom bij de andere leeftijdsgroepen onder de 55 jaar, waaronder een toename van 69% voor de groep werknemers tussen de 35 en 45 jaar (van 130 vertrekkende werknemers in die leeftijdscategorie in 2021 naar 220 uitstromende werknemers in 2022). Bij de categorie 55-plus werknemers treedt er tussen 2021 en 2022 een lichte daling in de uitstroom op van 3%.

Uitstroom naar functie

Om een beeld te krijgen bij de uitstroom naar functie, kijken we eerst in onderstaande figuur 8 naar het aantal werknemers per functie van enkele functies in de regionale GGZ.

Figuur 8: Aantal werknemers per functie in de GGZ, regio ZWconnect, 2022

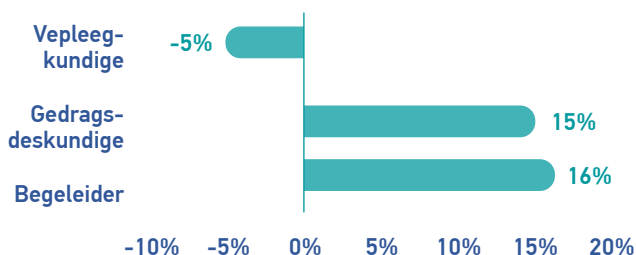
Functie	Aantal werknemers	%
Begeleider	3.450	31%
Gedragsdeskundige	2.278	20%
Verpleegkundige	984	9%
Maatschappelijk werker	128	1%
Overige functies	4.361	39%
totaal	11.200	100%

Bron: PFWZ, bewerkt door ZWconnect

Voor de functies met meer dan 200 werknemers zijn uitstroomgegevens⁷ gepresenteerd in figuur 9.

Figuur 9: procentuele verandering van de uitstroom uit de sector vanuit de GGZ tussen 2021 en 2022, regio ZWconnect

Procentuele verandering uitstroom uit de sector vanuit de GGZ tussen 2022 en 2021, regio ZWconnect

Bron: PFZW, bewerkt door ZWconnect

Bij begeleiders en gedragsdeskundigen is er sprake van een procentuele stijging in de uitstroom tussen 2021 en 2022, respectievelijk een toename van 16% en 15%. Bij verpleegkundigen treedt er een lichte daling van 5% op van de uitstroom tussen 2021 en 2022.

Conclusie GGZ

De toename in de uitstroom uit de sector vanuit de regionale GGZ treedt vooral op bij werknemers tussen de 25 en 35 jaar. De stijging in de uitstroom blijkt geen gevolg van toegenomen aantallen uitstromende werknemers van 55-plus (die is zelfs iets gedaald). Er is sprake van een toename van de uitstroom uit de sector tussen 2021 en 2022 bij begeleiders en gedragsdeskundigen, van respectievelijk 16% en 15%; bij verpleegkundigen is de uitstroom zelfs met 5% gedaald.

⁷ Uitstroomcijfers bij functies met rond de 100 werknemers kunnen tussen de jaren sterk fluctueren vanwege enkele uitstromers en daardoor zijn toevalsfactoren en trends lastig uit een te rafelen.

⁸ Uitstromende medewerkers onder de 25 jaar combineren een (bij-)baan regelmatig met een studie. Deze studie kan wel of niet zorggerelateerd zijn. Uitstroom heeft daarbij een ander karakter. Als het diploma gehaald is, wordt bijvoorbeeld gestopt met de bijbaan.

Gehandicaptenzorg

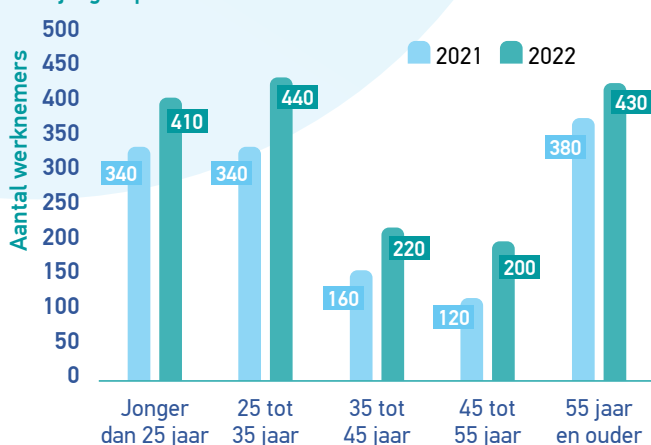
In de regionale gehandicaptenzorg is de uitstroom uit Zorg en Welzijn tussen 2021 en 2022 met 28% toegenomen: van 1.330 uitstromende werknemers in 2021 naar 1.700 werknemers in 2022. Het aantal werknemers in de branche is in diezelfde periode ongeveer gelijk gebleven.

Uitstroom naar leeftijdsklasse

In figuur 10 is de uitstroom tussen 2021 en 2022 vanuit de gehandicaptenzorg per leeftijdsklasse weergegeven in absolute aantallen werknemers dat vertrekt uit de sector.

Figuur 10: Uitstroom van werknemers per leeftijdscategorie⁸ uit de sector vanuit de gehandicaptenzorg, regio ZWconnect

Aantal uitstromende gehandicaptenzorg werknemers per leeftijdsgroep

Bron: CBSA/AZW stateline, bewerkt door ZWconnect

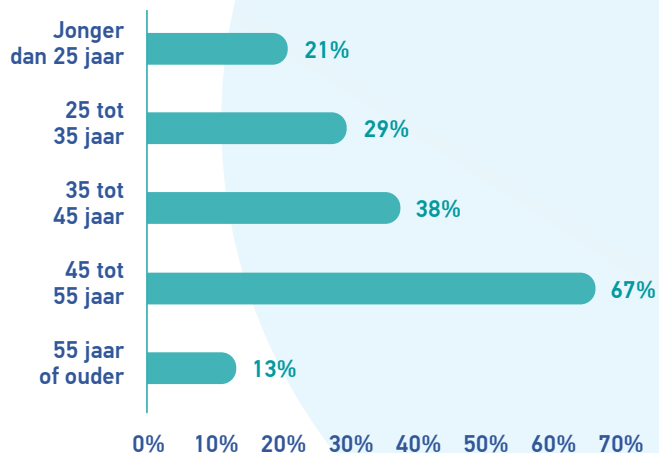
Wat betreft omvang van uitstroom is deze bij de leeftijdscategorieën jonger dan 25 jaar, de categorie 25 tot 35 jaar en 55 jaar of ouder het grootst, allen met een uitstroom uit de sector van iets meer dan 400 werknemers per jaar. Bij de werknemers tussen de 25 en 35 jaar stromen er in 2022 rond de 440 mensen uit de sector; in 2021 gaat het bij deze leeftijdsgroep nog om 340 uitstromers.

Bij de middelbare leeftijdsgroepen (35 tot 45 jaar; 45 tot 55 jaar) is de omvang van de uitstroom het kleinst.

De procentuele verandering in de uitstroom vanuit de gehandicaptenzorg staat in figuur 11.

Figuur 11: procentuele verandering van de uitstroom vanuit de gehandicaptenzorg tussen 2021 en 2022, regio ZWconnect

Procentuele verandering in uitstromende werknemers uit de gehandicaptenzorg per leeftijdsgroep

Procentuele verandering uitstroom 2022 ten opzichte van 2021

Bron: CBSA/AZW stateline, bewerkt door ZWconnect

In figuur 11 valt vooral de toename van uitstroom bij de leeftijdscategorie van werknemers tussen de 45 en 55 jaar op; deze stijgt met 67%. Deze leeftijdsgroep is qua omvang van de uitstroom niet de grootste groep, zoals te zien is in figuur 10, maar door werkervaring wel mogelijk van groot belang voor de branche. Bij de 35-tot 45-jarigen is er ook een substantiële toename van de uitstroom opgetreden (38%). Dus, juist bij de werknemers van middelbare leeftijd (35 tot 55 jaar), die qua aantal uitstromende werknemers een kleine uitstroom hebben, is de toename in de uitstroom het sterkst. Bij de 55-plus werknemers stijgt de uitstroom licht met 13%.

Uitstroom naar functie

Om beeld te krijgen bij de uitstroom naar functie, kijken we eerst in onderstaande figuur 12 naar het aantal werknemers per functie van enkele functies in de regionale gehandicaptenzorg.

Figuur 12: Aantal werknemers per functie in de gehandicaptenzorg, regio ZWconnect, 2022

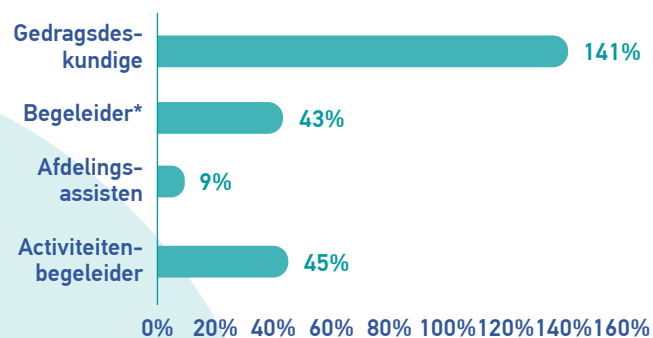
Functie	Aantal werknemers	%
Begeleider	6.723	37%
Gedragsdeskundige	455	3%
Verpleegkundige	108	1%
Activiteitenbegeleider	1.478	8%
Afdelingsassistent	399	2%
Ondersteunend begeleider	288	2%
Persoonlijk begeleider	1.861	10%
Verzorgende	61	0%
Overige functies	6.728	37%
totaal	18.101	100%

Bron: PFWZ, bewerkt door ZWconnect

Voor de functies met voldoende omvang voor betrouwbare trendanalyse zijn de uitstroomgegevens gepresenteerd in onderstaand figuur 13. De functies van begeleider algemeen, persoonlijk begeleider en ondersteunend begeleider zijn in de uitstroomcijfers samengenomen onder de noemer 'begeleider'. De procentuele verandering in uitstroom staat in onderstaand figuur 13.

Figuur 13: procentuele verandering van de uitstroom vanuit de gehandicaptenzorg tussen 2022 en 2021, regio ZWconnect

Procentuele verandering uitstroom uit de sector vanuit de gehandicaptenzorg tussen 2022 en 2021, regio ZWconnect

Bron: PFWZ, bewerkt door ZWconnect

* Begeleider: algemeen/persoonlijk/ondersteunend begeleider

Van de begeleiders - de meest omvangrijke groep werknemers in deze branche - is er een toename in de uitstroom van 43%. In 2021 vertrekken er 530 werknemers uit Zorg en Welzijn en in 2022 zijn dat 724 uitstromende werknemers. Bij activiteitenbegeleiders stijgt de uitstroom met 45% tussen 2021 en 2022.

Bij gedragsdeskundigen is de uitstroom tussen 2021 en 2022 meer dan verdubbeld (een toename van 141%). Bij de gedragsdeskundigen is het aantal werknemers dat vertrekt weliswaar veel kleiner, in 2022 slechts 24 en in 2021 maar 10 personen, maar het aantal werkzame gedragsdeskundigen in de gehandicaptenzorg is ook veel kleiner. In de regio zijn er in 2022 namelijk ongeveer 455 gedragsdeskundigen werkzaam in deze branche, ongeveer 3% van het totale personeelsbestand in de gehandicaptenzorg.

Door de kleine aantallen gedragsdeskundigen zal de procentuele uitstroom over de jaren mogelijk sneller fluctueren, maar het geeft toch een indicatie.

Bij afdelingsassistenten neemt de uitstroom met 9% het minst toe bij de hier uitgesplitste functies.

Conclusie Gehandicaptenzorg

De toename van de uitstroom uit de sector tussen 2021 en 2022 is vooral bij werknemers tussen de 45 en 55 jaar sterk met 67%. Uitgesplit naar enkele functies, is er vooral een toename in uitstroom waarneembaar tussen 2021 en 2022 bij gedragsdeskundigen en begeleiders/ activiteitenbegeleiders.

Activiteiten ZWconnect om uitstroom te voorkomen

ZWconnect is een werkgeversvereniging voor zorg- en welzijnorganisaties in de regio's Haaglanden, Nieuwe Waterweg Noord en Rijn Gouwe. Met onze leden proberen we belangrijke arbeidsmarktproblemen op te lossen en werken wij aan voldoende gekwalificeerd, gemotiveerd en passend personeel. Het voorkomen van uitstroom is een van de thema's waar we samen in op trekken. Hieronder vind je twee voorbeelden van activiteiten waaraan je als lid dit jaar nog kunt deelnemen.

Train-de-coach jobcraften

Een belangrijke reden voor werknemers om elders te (willen) gaan werken is de wens zich meer te willen ontwikkelen. Ze willen meer uitdaging binnen de huidige baan of functie. Door je werktaken onder de loep te nemen, kom je tot meer inzichten en dat brengt weer nieuwe mogelijkheden met zich mee. Deze andere focus wordt ook wel 'jobcraften' genoemd. In de training '[Train-de-coach jobcraften](#)', die op 19 september van start gaat, leer je hoe je dit proces kunt toepassen.

Workshop Zelfroosteren

Voor behoud van medewerkers zijn grip op eigen werktijden en gezonde roosters van belang. Op 14 november 2023 organiseren we een workshop over zelfroosteren. Hoe geef je dat als team vorm? Hoe zorg je ervoor dat iedereen binnen het team er baat bij heeft? [Geef je nu op](#) en maak zelfroosteren ook tot een succesfactor binnen jouw organisatie.

Meer informatie

Contactpersoon: Aart Lodder, ZWconnect,
info@zw-connect.nl